

Winstmarge Europese bedrijven neemt almaar toe

MARKTORDENING

De marktmacht van bedrijven neemt almaar toe. Door verminderde concurrentie zijn ze in staat meer middelen aan hun klanten te onttrekken, met hogere winsten tot gevolg. In een recent onderzoek laten Jan De Loecker en Jan Eeckhout echter zien dat er tussen Europese landen flinke verschillen zijn.

Marktmacht kan voor individuele bedrijven worden gemeten aan de hand van een *mark-up* – de verhouding tussen verkoopprijs en kostprijs. Per land wordt een gewogen gemiddelde berekend van de mark-ups van de verschillende bedrijven. Als wegingsfactor kan bijvoorbeeld de waarde van de totale verkopen worden gebruikt. Zo wordt dan gekwantificeerd hoeveel van de economische baten terecht komen bij de producenten.

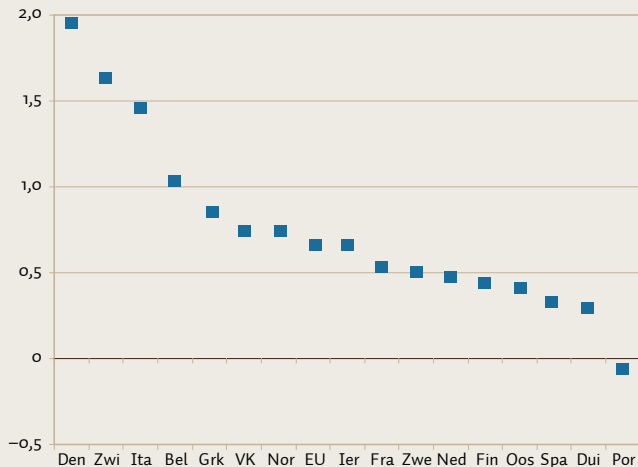
Deze oefening levert een interessant beeld op voor de Europese landen. De mark-ups stegen van 1,0 tot 1,4 gedurende de periode 1980–2000. Nadat ze vervolgens tien jaar lang vrijwel vlak bleven, was er de afgelopen jaren opnieuw een fikse stijging. Voor heel Europa lag de gemiddelde mark-up in 2016 op 1,6, wat overeenkomt met een winstmarge van zo'n veertig procent.

Nederlandse bedrijven blijven lichtjes onder dat Europese gemiddelde (figuur). Wel is het zo dat de gemiddelde mark-up in Nederland in 1980 al vrij hoog lag. In België verdubbelde de mark-up zowat gedurende de beschouwde periode.

Interessant is dat de Europese Commissie dit jaar een herziening plant van de *Significant Market Power*-richtlijn, die regelgevers concrete handvatten biedt om marktfalen tegen te gaan. In vergelijking met de vorige editie, die inmiddels al van 2002 dateert, verschuift de focus

van monopolistische naar oligopolistische marktvormen. Zo probeert de commissie bijvoorbeeld mogelijke kartelvorming tussen netwerkoperatoren beter aan te pakken. Het is duidelijk dat een rechtvaardigere marktwerking ook de komende jaren centraal zal staan in de politiek-economische context. ■ **ARNE MAES** (BNP PARIBAS)

Verandering gemiddelde markup, 1980–2016

Bron: De Loecker, J. en J. Eeckhout (2018) *Global market power*. NBER Working Paper, 24768.